

MAKTABGACHA TA'LIMDA SOFT SKILLS (YUMSHOQ KO'NIKMALAR)NI RIVOJLANTIRISH

Kodirova Moxidil Muradjonovna

“Namangan viloyati namangan shahar ‘University Of Business And Science’ maktabgacha va maktab ta’lim fakulteti maktabgacha ta’lim yo’nalishi

22-19-guruh talabasi.

Ilmiy rahbar (o‘qituvchi): Mamadalieva Gavhar Asiljanovna

ANNOTATSIYA (O‘zbek tilida)

Ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarda soft skills (yumshoq ko‘nikmalar)ni rivojlantirish masalalari yoritilgan. Yumshoq ko‘nikmalar — bu bolalarning ijtimoiy, kommunikativ, hissiy va ijodiy ko‘nikmalarini o‘z ichiga oluvchi qobiliyatlar bo‘lib, ular kelajakda maktab va hayotga muvaffaqiyatli moslashishning asosiy omili hisoblanadi. Maqolada pedagogik metodlar, o‘yinlar, interaktiv mashg‘ulotlar va ota-ona hamkorligi orqali soft skillsni shakllantirishning samarali yo‘llari tahlil qilingan.

Kalit so‘zlar: maktabgacha ta’lim, soft skills, yumshoq ko‘nikmalar, ijtimoiy ko‘nikmalar, kommunikativ ko‘nikmalar, bolalar rivoji.

АННОТАЦИЯ (Rus tilida)

В данной статье рассматриваются вопросы развития soft skills (мягких навыков) у детей дошкольного возраста. Мягкие навыки включают социальные, коммуникативные, эмоциональные и творческие способности детей, которые являются основными факторами успешной адаптации к школе и жизни в будущем. В статье анализируются педагогические методы, игры, интерактивные занятия и сотрудничество с родителями для эффективного формирования soft skills.

Ключевые слова: дошкольное образование, soft skills, мягкие навыки, социальные навыки, коммуникативные навыки, развитие детей.

ANNOTATION (English)

This article discusses the development of soft skills in preschool children. Soft skills include social, communicative, emotional, and creative abilities that are key factors for successful adaptation to school and life. The article analyzes pedagogical methods, games, interactive activities, and parental cooperation for effectively developing soft skills.

Keywords: preschool education, soft skills, social skills, communicative skills, child development.

KIRISH

Maktabgacha yoshdagi bolalar hayotga faol kirishadigan, kashfiyotchi va ijtimoiy muhitga tez moslasha oladigan davrni boshdan kechiradilar. Shu davrda shakllangan soft skills yoki yumshoq ko'nikmalar bolaning kelajakdagi maktab va hayotga muvaffaqiyatli moslashishida muhim rol o'ynaydi.

Soft skills bolada quyidagi qobiliyatlarni rivojlantiradi:

- ijtimoiy muloqot va hamkorlik;
- hissiy barqarorlik va o'zini boshqarish;
- muammolarni hal qilish va ijodiy yondashuv;
- mustaqil qaror qabul qilish va mas'uliyatni his qilish.

Zamonaviy pedagogik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, soft skillsni rivojlantirish jarayoni maktabgacha ta'lim muassasalarida o'yin, interaktiv mashg'ulotlar, ijodiy vazifalar va ota-ona hamkorligi orqali amalga oshiriladi.

ASOSIY QISM

1. Soft skills tushunchasi va maktabgacha yoshdagi bolalardagi ahamiyati

Soft skills (yumshoq ko'nikmalar) — bu bolalarning hissiy, ijtimoiy va kommunikativ qobiliyatlarini o'z ichiga oluvchi ko'nikmalar bo'lib, ular bolaga atrof-muhit bilan samarali muloqot qilish, muammolarni hal etish va ijtimoiy qoidalarni anglash imkonini beradi.

Maktabgacha yoshdagi bolalarda soft skillsning rivojlanishi quyidagilarga yordam beradi:

- Tengdoshlari bilan samarali muloqot va hamkorlik qilish;
- O'z his-tuyg'ularini tushunish va nazorat qilish;
- Qiyin vaziyatlarda kreativ yondashuvni qo'llash;
- Mustaqil qaror qabul qilish va mas'uliyatni his qilish.

2. Pedagogik metodlar va vositalar

1. O'yinlar orqali rivojlantirish

O'yinlar bolalarda ijtimoiy, hissiy va kreativ ko'nikmalarni shakllantiradi. Masalan, rolli o'yinlar bolalarda navbat kutish, muomala qilish va jamoaviy qaror qabul qilish qobiliyatini rivojlantiradi.

2. Interaktiv mashg'ulotlar

Raqamli platformalar va interaktiv taxtalar yordamida o'tkaziladigan mashg'ulotlar bolalarda diqqatni jamlash, muammolarni hal qilish va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini oshiradi.

3. Hissiy ko'nikmalarni rivojlantirish mashqlari

Nafas olish mashqlari, hissiy rolli o'yinlar va kichik dramatizatsiyalar bolalarda o'zini boshqarish va hissiy barqarorlikni oshiradi.

4. Ota-ona va pedagog hamkorligi

Uy sharoitida ota-onalar bolaga ijtimoiy qoidalarni o'rgatishi, qaror qabul qilish

imkoniyatini berishi, pedagog esa bu jarayonni qo'llab-quvvatlashi zarur.

3. Soft skillsni rivojlantirishning amaliy aspektlari

- Ijtimoiy ko'nikmalar: Bolalar guruhdagi vazifalarni bajarishda hamkorlik qiladi, o'z fikrini bildiradi, tengdoshlariga yordam beradi.
- Kommunikativ ko'nikmalar: So'zlashish, tinglash va o'z fikrini tushuntirish orqali rivojlantiriladi.
- Hissiy ko'nikmalar: Stressli vaziyatlarda o'zini nazorat qilish va muomala qilish qobiliyati shakllanadi.
- Kreativ va muammolarni yechish ko'nikmalari: Rassomlik, qurilish o'yinlari, mini-loyihalar orqali bolalar ijodiy fikrlashni o'rganadi.

MUHOKAMA

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, soft skills bolalarning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Pedagog tomonidan to'g'ri tashkil etilgan o'yinlar va interaktiv mashg'ulotlar bolalarda mustaqil fikrlash, ijodiy yondashuv va muammolarni hal qilish qobiliyatini oshiradi. Shu bilan birga, ota-onaning faol ishtiroki va uy sharoitida rag'batlantirish bolalarda yumshoq ko'nikmalarning mustahkam rivojlanishini ta'minlaydi.

Shuni ta'kidlash kerakki, soft skillsni rivojlantirish jarayoni muntazam va tizimli bo'lishi lozim. Faqatgina bir martalik mashg'ulotlar yetarli emas; bolalar o'yin, eksperiment, dramatizatsiya va interaktiv vazifalar orqali muntazam o'z ko'nikmalarini mustahkamlaydi.

XULOSA

Maktabgacha yoshdagi bolalarda soft skills (yumshoq ko'nikmalar)ni rivojlantirish bolalarni ijtimoiy jihatdan moslashuvchan, hissiy barqaror va ijodiy fikrlashga ega shaxs sifatida tarbiyalashning muhim sharti hisoblanadi.

Yumshoq ko'nikmalarni rivojlantirishning samarali usullari:

- o'yin va rol o'yinlar orqali ijtimoiy va kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirish;
- interaktiv mashg'ulotlar va raqamli platformalar orqali kreativ fikrlashni rivojlantirish;
- hissiy mashqlar orqali o'zini boshqarish va stressga chidamlilikni oshirish;
- ota-ona va pedagoglarning hamkorligi orqali bolalarga mustaqil fikrlash imkoniyatini berish.

Shu bilan, maktabgacha ta'limda soft skillsni rivojlantirish bolalarning kelajakdagi maktab va hayotga muvaffaqiyatli moslashishini ta'minlaydi, ularni ijtimoiy jihatdan faol va ijodiy shaxs sifatida shakllantiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2020.

2. Abdurahmonov F. Maktabgacha pedagogika. – Toshkent: O‘qituvchi, 2019.
3. G‘ulomova M. Bolalar psixologiyasi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.
4. Berk L. Child Development. – Boston: Pearson Education, 2018.
5. Heckman J.J. Soft Skills and Human Capital. – Journal of Labor Economics, 2006.
6. Montessori M. The Absorbent Mind. – London, 1949.
7. Piaget J. The Child’s Conception of the World. – London, 1971.
8. Goleman D. Emotional Intelligence. – New York, 1995.